Gott om plats i radion för fler närprogram

Före årets utgång kommer minst 16 av Stockholms läns 25 kommuner att ha närradiosändningar. Redan nu har ett par hundra föreningar regelbundna sändningar och totalt i landet är siffran uppe i 1 000.

— Närradioföreningar bildas nu i den ena kommunen efter den andra, säger Björn Malmberg, närradiokommitténs ordförande. Intresset är stort både bland kommuner och föreningar.

Gott om plats

I Stockholms län sänds det i dag närradio från Stockholms innerstad, Stockholm Järva, Stockholm Sydost, Norrtälje, Botkyrka/Salem, Solna och Täby/Danderyd.

I april startar sändningar i Södertälje.

Därefter kommer Upplands Väsby, Österåker, Värmdö, Stockholm Sydväst och Sigtuna. De har fått tillstånd för sändningar av närradiokommitén, men har ännu inte fått någon frekvens av televerket att sända på. Detsamma gäller Järfälla och Sollentuna. I Ekerö, Nynäshamn och Haninge pågår just nu förberedelser för närradio.

— Det finns gott om plats för närradion på FM-bandet, säger Björn Malmberg. Hittills har sändningarna fått trängas med övriga kanaler under 100 megahertz. Nu har Sverige fått tillstånd att sända även mellan 100 och 104 megahertz och därmed har närradion fått bättre utrymme.

Mycket bråk

Det har varit mycket bråk runt närradion ända sedan den infördes. Det har gällt program med rasistiska inslag, de religiösa programmens dominans, frågan om reklam skall tillåtas och vilka övriga regler som skall finnas.

— En av närradions uppgifter är ju att vara en kanal för information och agitation, säger Björn Malmberg. Men övertrampen har varit relativt få. Det finns alltid en ansvarig utgivare för programmen och denne skall ansvara för att allt som sänds ut spelas in och bevaras.

Det förekommer ingen kontinuerlig övervakning av det som sänds. Närradiokommitén koppla in bara om det kommer en anmälan om övertramp. Om en förening då har brutit mot bestämmelserna för närradion kan dess tillstånd dras in.

fp-initiativ

De första närradiosändningarna började 1979 på initiativ av folkpartiet och under starkt motstånd från socialdemokraterna och vpk.

Sedan dess har verksamheten pågått som ett långvarigt försök, men nu verkar det som om närradion skall bli permanent från 1 juli i år. Regeringen lämnar förslag till riksdagen om några veckor.

Det var pingstkyrkan som först kom igång med närradiosändningar i större skala. De hade studioskalerna klara på många håll och en gammal tradition från Ibraradion att göra egna program. Många folkpartiavdelningar var också med från start.

Bara musik

En annan grupp som växte fram i närradions barndom var de många föreningar som bildades med det enda syftet att sända musik i radion. 1982 ändrades bestämmelserna för att förhindra sådana sändningar. Nu finns det bara en handfull musikföreningar med sändningstillstånd i Stockholms län.

Numera måste en förening ha existerat i minst ett år innan den söker tillstånd. Dessutom måste föreningens huvudsakliga syfte vara ett annat än att sända närradio.

Av de cirka 200 föreningar i Stockholms län, som sänder i närradion är de största enskilda grupperna de religiösa och de politiska föreningarna. 23 procent är religiösa och 21 procent är politiska. 9 procent är invandrarföreningar, 7 procent är idrottsföreningar och 7 procent är student- och elevorganisationer.

"Framtiden för sig"

— Både närradion och lokalradion har framtiden för sig, anser Björn Malmberg. Information om trafik, möten och engagemang blir allt mer efterfrågad och det är ingen tillfällighet att man på många ställen för lokalsändare som folk lyssnar på hela dagarna.

Den utvecklingen är bra, men det vore olyckligt om den enbart hamnar i lokalradions professionella händer, säger Björn Malmberg. Det vore lika grotesk som att datorer skulle förbehållas vissa professionella yrkesutövare eller att föreningar inte skulle få göra egna tidningar, säger han.

Ingrid Nilsson

Här är frekvenserna för närradion i Stockholms län. De ligger på FM-bandet från 88 Megahertz och uppåt.

Teckning: MARTIN ODELL

Debut i dag för Radio Sydost

I dag är det officiell start för det senaste nytillskottet i Stockholms läns närradioflora. Radio Sydost i Farsta kör igång med mer än 30 timmars direktsändning.

Det är ungefär ett års förberedelser som nu kulminerar med en invigning med kulturminister Bengt Göransson som programledare. Det blir sändning från en scen på Farsta torg och från Folkets hus i Rågsved, Arsta, Skarpnäck och Bagarmossen.

Sedan i höstas har Radio Sydost haft provsändningar, men nu har stationen färr en ny frekvens, 101,1 megahertz, och är därmed färdig att börja på riktigt. Radio Sydost blir först i Sverige med att ta området över 100 megahertz i besittning.

Stort intresse

— Föreningarnas intresse för att vara med i närradion har varit enormt, säger Bertil Damberg, ordförande i Radio Sydosts närradioförening. Redan nu när vi börjar har 55 föreningar tecknat sändningstid och helgerna, exempelvis, är redan fullbokade.

I Farsta finns det ungefär fem studio i stället för att bygga upp var sin. Den ligger i Farsta föreningsgårds lokaler och Stockholms stad har ställt upp med pengar till föreningarna.

— I Stockholms förorter finns traditionellt ett samarbete inom föreningslivet, säger Bertil Damberg. Därför har det kanske varit lättare för oss att bygga upp närradioverksamheten och studion än vad det skulle varit på många andra håll.

1 400 för en kvart

En tvarts sändning i veckan är den kortaste tid en intresserad förening kan boka sig för. Kostnaden för den sändningstiden blir 1 400 kronor per år.

På Radio Sydosts schema står bland annat direktsändning av Stockholms kommunfullmäktigs varannan vecka.

— Intresset för närradio kommer att växa, framför allt på ungdomssidan, tror Bertil Damberg. Allt eftersom folk upptäcker att det både är lätt och roligt att göra radio kommer fler att välja vara med.

Många tror att det är dyrt att göra program och att det är svårt och kräver mycket utbildning. Men detta är bara myter, menar Bertil Damberg:

— En del förstäsignlare som är negativa till närradion tycker inte att man kan släppa fram en massa människor i radio som kan få för sig att göra vad som helst. Men det är ju faktiskt det som är meningen med närradion, säger Bertil Damberg.

Ingrid Nilsson

Sändning pågår. Den röda skylten lyser utanför Radio Sydosts studio, där Leif Jirsén (t. v.) och Thomas Wiklund vrider på rattarna.

Foto: PETER DIEDRICH

Jan-Erik Wikström:

Intresset större än jag anade

— Närradion har slagit igenom enormt och intresset har varit långt större än jag anade, när jag kom med förslaget.

Det säger Jan-Erik Wikström (fp), mannen som införde närradion i Sverige. Det var under hans tid som utbildningsminister i den borgerliga trepartiregeringen som försöken med närradio inleddes 1979.

Större bredd

— Erfarenheterna av närradion har varit enbart positiva, menar Jan-Erik Wikström. Visserligen har det funnits ett och annat program, som har haft ett diskutabelt innehåll, men 99,9 procent av programmen har inte överskridit några gränser.

— I dag finns det många människor i Sverige som har erfarenhet av att göra radio, både tekniskt och programmässigt, säger han. Från början var det kyrkor och samfund som dominerade sändningarna, men nu har bredden blivit mycket större. Ett exempel är ABF och de lokala arbetarekommunerna, som inte alls ville vara med från början. Nu går de in för närradion med liv och lust.

Ekonomisk debatt

Trots att det råder bred enighet i riksdagen om att närradion skall bli permanent blir det förmodligen en hel del debatt om finansieringsfrågorna.

— De borgerliga partierna anser att staten skall svara för kostnaderna för närradionämnden, säger Jan-Erik Wikström. Föreningarna har ändå så många kostnader för studiohyra, avgifter till STIM och så vidare, att de inte skall belastas mer.

Ingrid Nilsson

20% PÅ CHINA MATTOR

Vi, ägarna, stora, och fördelaktiga köp i Kina i november. Nu är mattorna här och vi säljer bl a ett parti Antik Finish i 100 lines-kvalitet 20% under normalpris. Klassiska mönster och växtfärgat garn. Utnyttja vårt Delköp – 3 mån räntefritt. Jättetillfälle! Kom nu!

Storlek 137×200 cm ORD PRIS 4.500:- NU 3.600:-
Storlek 170×240 cm ORD PRIS 7.200:- NU 5.760:-
Storlek 200×290 cm ORD PRIS 9.990:- NU 7.990:-